

POHORELSKÝ HLÁSNÍK

***** Informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XX; NOVEMBER 2024; - ZADARMO - *****

DETSKÉ IHRISKO

Obec Pohorelá získala finančné prostriedky vo výške 14.000,00 EUR na výstavbu detského inkluzívneho ihriska z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny prostredníctvom dotácie na podporu plnenia funkcií rodiny.

Hlavným zámerom inkluzívnych ihrísk "RODINKA" je vytvoriť priestor, kde sa môžu stretávať všetky generácie. RODINKA umožňuje aj deťom so zdravotným znevýhodnením tráviť čas pri hre s rovesníkmi a zdieľať s nimi zážitky. Ide o viacgeneračný priestor s prvkami pre deti a tiež oddychovou zónou pre dospelých. Z vlastných zdrojov žiadateľa budú financované výdavky na vybudovanie dopadových plôch a prístupového chodníka k inkluzívnym prvkom detského ihriska. Taktiež terénne úpravy a výsadba drevín a krovín. V rámci projektu boli umiestnené tieto prvky: Opičia dráha, visiaca štvorhojdačka - sedák 2x baby, 2x klasik, visiaca hojdačka - hniezdo, pieskovisko, tematický domček „Obchod“, edukatívny panel - Kresliaca tabuľa + počítadlo, edukatívny panel – labyrint, kolotoč na sedenie s volantom, infotabuľa - prevádzkový poriadok.

Na rovnakom mieste boli osadené aj ďalšie prvky detského ihriska a to dvojvežová herná zostava, tunelová lezecká zostava, prevažovacia hojdačka oblúková, lanová pyramída, pružinová hojdačka "Koník", pružinová hojdačka "Motorka" a oddychové lavičky.

Jedná sa o projekt v rámci Miestnej akčnej skupiny Verejno-súkromné partnerstvo Horehron pod názvom: Detské ihrisko Pohorelá.

Posledným krokom, ktorý sa uskutoční na jar, budú na mieste osadené dopadové plochy a naplnené pieskovisko, čím budú obidva projekty ukončené.

Realizovaním oboch projektov vzniklo v našej obci moderné a bezpečné detské ihrisko, ktoré a to sa veľmi tešíme, je denne využívané a slúži svojmu účelu.

Dňa 7. 10. 2024 bola na ihrisku vykonaná hlavná ročná nezávislá odborná kontrola ihriska, ktorá konštatovala, že ihrisko je bezpečné a je možné ho užívať podľa prevádzkového poriadku pre určené skupiny detí.

Prosíme rodičov a deti, aby priestor využívali na určený účel, prvky nepoškodzovali a udržiavali na mieste poriadok. Ďakujeme!

Prevádzkový poriadok sa nachádza pri vstupoch do areálu ihriska. Žiadame Vás o jeho dodržiavanie. Ďakujeme!

Krajské riaditeľstvo

Hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici

**STE PRIPRAVENÍ
NA VYKUROVACIU SEZÓNU?**

VYČISTILI STE SI KOMÍN?

Ak je na komín pripojený spotrebič s celkovým tepelným výkonom do 50 kW

- spotrebič je na plyn, kontrola a čistenie komína bez vložky sa vykonáva raz za 6 mesiacov
- spotrebič je na plyn, kontrola a čistenie komína s vložkou sa vykonáva raz za 12 mesiacov
- spotrebič na tuhé palivo alebo kvapalné palivo kontrola a čistenie komína sa vykonáva raz za 4 mesiace

MÁTE PRIPRAVENÝ SPOTREBIČ NA VYKUROVACIU SEZÓNU?

MÁTE OCHRANNÉ A IZOLAČNÉ PODLOŽKY POD SPOTREBIČMI?

**MÁTE DODRŽANÚ BEZPEČNÚ VZDIALENOSŤ
OD HORLAVÝCH KONŠTRUKCIÍ?**

V prípade požiaru volajte telefónne číslo 150 alebo 112

DBAJTE NA SVOJU BEZPEČNOSŤ A BUĎTE PRIPRAVENÍ VČAS !!!

PODUJATIA

PRIVÍTANIE MIKULÁŠA A SLÁVNOSTNÉ ROZSVIETENIE VIANOČNÉHO STROMČEKA

V PIATOK 6. DECEMBRA
OD 15.00 HOD. – AMFITEÁTER

MATERIÁLNA POMOC PRE DFS MLADOSŤ POHORELÁ

Dfs Mladosť Vás prosí o pomoc!

Pre udržanie tradícií a zachovanie originálnych pohoreľských zvykov by Detský folklórny súbor Mladosť potreboval kroje. Čierne sukne, šaty a biele pracovné oplecká.

Kto by bol ochotný pomôcť našim deťom, prosím zavolajte na číslo 0917 045 242.

Ďakujeme.

Stretnutie päťdesiatnikov.

JESENNÉ TVORIVÉ DIELNE A LAMPIÓNOVÝ

ZŠ s MŠ Pohorelá

SPRIEVOD V NAŠEJ ŠKOLE

ZŠ s MŠ Pohorelá

V utorok, 29. októbra, sa naša škola premenila na paletu jesenných farieb. Deň pred začiatkom prázdnin sme si pripravili nezabudnuteľný podvečer plný tvorivosti a zábavy. Redaktor časopisu Školáčik – Alexander opísal túto akciu takto: „Už od rána som sa tešil na to, keď na hodinkách uvidím 16.00. V školskej jedálni bolo pre nás pripravené občerstvenie: „pohoreľské grapple“ a teplý čaj. V tvorivých dielnach sme vyrábali pavúkov z kartónu, maľovali sme jesenné listy. Super bolo aj maľovanie na tvár.“ Vrcholom podujatia bol očarujúci lampiónový sprievod s takmer 150-timi účastníkmi. Farebné svetielka sa trblietali v šere a vytvárali magickú atmosféru. Sprievod bol nielen krásnym zážitkom, ale aj symbolickým ukončením jesenných aktivít.

Ďakujeme všetkým žiakom, učiteľom, rodičom a zamestnancom komunitného centra, ktorí prispeli k úspechu tohto podujatia. Veríme, že ste si tento jesenný deň užili rovnako ako my a tešíme sa na ďalšie spoločné aktivity!

Alexander Baksa a Terézia Šajšová

STRETNUTIE DVOCH GENERÁCIÍ

ZŠ s MŠ Pohorelá

ZŠ s MŠ Pohorelá

Materská škola Pohorelá, 13.11.2024

V daný deň bolo hneď od rána cítiť vo všetkých troch triedach materskej školy pozitívne napätie. Škôlkari od tých najmenších až po predškolákov, teda od dvojročných až po šesťročných, očakávali v svojich triedach hostí – starých rodičov a členov Klubu dôchodcov z našej obce. Organizácii slávnostného dňa sme sa venovali už niekoľko dní. Detičky pripravovali srdiečka, básničky, pesničky a v neposlednom rade ich šikovné ruky zhotovovali medovníčky. A tak pri vstupe milých návštevy do tried išlo všetko podľa plánu. Na tvárach detí bolo viditeľné prežívanie radosti, potešenia, ba i prekvapenie z novej situácie. Ale napätie čoskoro opadlo, keď deti videli na tvárach hostí len milé úsmevy.

V komunikatívnom kruhu sa už smelo predstavovali a rozprávali čo ich potešilo. Loptičku Zvedavku dostali do rúk i naši hostia, ktorí postupne deťom prezrádzali svoje pocity, dokonca niektorí sa podelili aj so spomienkami na svoju materskú školu. Všetci bez výnimky sa pridali k deťom pri hrách, speve detských piesní, a tiež pri rannom cvičení. Po desiate nastal čas na kresby, ktoré každé dieťa chcelo niekomu venovať.

V závere sme sa všetci stretli v motýlikovej triede. Po spoločnom fotografovaní a záverečnom príhovore pani Hanky Lakandovej sa deti lúčili tradičnou pesničkou *Slniečko už vstáva*. Nebola to ale posledná pieseň nášho stretnutia, pretože minimálne v celej budove školy sa v úplnom závere ozýval dojemný až srdcervúci spev ľudových piesní. Pri tretej piesni *Dolu Pohorelou vodička preteká*, iste v srdciach všetkých dospelých bolo cítiť zvláštne teplo. Pri pohľade na dve rozdielne generácie, generáciu najmladších človečiek našej obce a zároveň pohľad na generáciu tých, ktorí sú už bohatí na životné zážitky a skúsenosti, nebolo jednoduché zadržať slzy. Veď akoby sme to vysvetľovali detičkám, ktoré s úžasom vnímali tú neopakovateľnú atmosféru a aj do ich srdiečok sa iste ukladal pocit, ktorému porozumejú len oveľa neskôr. Ďakujeme za vzájomné obohatenie a tešíme sa opäť niekedy nabudúce...

Autor príspevku: Dagmar Krupová

MARATHON TOUR

Vo štvrtok 7.11.2024 sa v Banskej Bystrici konal Galavečer pre všetkých, ktorých snaha a vytrvalosť vyniesli na stupne víťazov v celoročnom bodovaní Marathon Tour.

Prestížnu dizajnovú trofej z keramickej dielne Janette Skybovej dostali prví traja vo vekových kategóriách. Medzi nich patrila aj náš **Radko Terek**, ktorý obsadil vo svojej kategórii z 329 bežcov vynikajúce tretie miesto.

Prajeme mu veľa bežeckých úspechov.

O POHÁR PRIMÁTORA MESTA BREZNO

Nohejbalový spolok GAD Pohorelá sa zúčastnil na turnaji o Pohár Primátora mesta Brezno. Turnaja sa zúčastnili dve družstvá z Pohorelej. Naši mladí hráči sa držali statočne a v základných skupinách sa nám podarilo získať nejaké body a postúpiť do štvrtfinále. Žiaľ v štvrtfinále už boli súpermi nad naše sily a turnaj sa pre nás skončil. Ďakujeme za pozvanie a skvelú organizáciu turnaja a už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

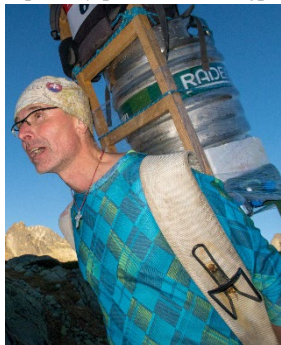
SHERPA RALLYE 2024

Krásnu októbrovú sobotu 19.10.2024 sa na Hrebienku vo Vysokých Tatrách konal 40. ročník legendárnych pretekov vysokohorských nosičov Sherpa rallye. Pri príležitosti tohto jubilea sa pred štartom rozdávali pamätné plakety nosičom a usporiadateľom.

Nádherné počasie a výnimočnosť samotných pretekov prilákalo na štart výbornú účasť 30 žien, ktoré niesli 20kg a 62 mužov, ktorých náklad vážil 60kg. Cieľom bola Zbojnícka chata v nadmorskej výške 1960m, kam vyniesli viac ako 4 tony materiálu.

Našu obec reprezentovali Peter Halaj a Veronika Gandžalová, ktorá na „Zbojníčku“ vybehla s nákladom s časom 1:14 hod. a odniesla si druhé miesto.

Tatranské horské nosičstvo je zapísané do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a preteky patria medzi najprestížnejšie udalosti tohto remesla.

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

95 rokov

Mária Tešlárová, Kpt. Nálepku 276

92 rokov

Ján Adam, Jánošíkova 455

91 rokov

Anastázia Brozmanová, Kpt. Nálepku 4

Antonia Malecká, Jánošíkova 480

90 rokov

Anna Krajčiová, Hviezdoslavova 53

88 rokov

Jozef Borlok, Kpt. Nálepku 171

86 rokov

Mária Janošková, Nová 367

85 rokov

Mária Tlučáková, Nová 334

84 rokov

Matej Gandžala, Clementisova 746

Anna Borloková, Hviezdoslavova 67

82 rokov

Mária Gavurová, Hviezdoslavova 48

MUDr. Michal Obložinský, Poh. Maša 11

81 rokov

Mária Šulejová, Clementisova 766

Mária Puťošová, Kpt. Nálepku 166

75 rokov

Veronika Garecová, Jánošíkova 451

Ondrej Gálik, Clementisova 769

Anna Syčová, Kpt. Nálepku 27

Ján Pompura, Kpt. Nálepku 159

Mária Parošová, Partizánska 541

Ján Kanoš, Kpt. Nálepku 140

60 rokov

Ján Kanoš, Kpt. Nálepku 153

ZOSNULÍ

Alžbeta Petrová, 84 r.

Mária Tešlárová, 83 r.

Zber netriedeného komunálneho odpadu

27.11. 11.12.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred brány** **už deň vopred!** Zbiera sa od 07:00 hod.! Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

Zber PLASTOV

13.12.

Zbierajú sa len ŽLTÉ plné a zaviazané vrecia.
Nezabudnite plastové fľaše a plechovky stlačiť,
aby sa zmenšil ich objem!

Spomienky Františky Martincovej na SNP na Horehroní, v obci Pohorelá, osada Pohorelská Maša

Korešpondencia s pánom doc. Ing. Liborom Vozárom, CSc, predsedom Slovenského výboru Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy v Bratislave vo februári 1976

Spomienky prepísala dcéra Mariana Slezáková, rod. Martincová, Vo Vrútkach 20. VIII. 2024

(pozn.: výpis záznamov je bez gramatických a štylistických úprav)

.....pokračovanie.....

Nemci a Maďari po príchode do osady využili poškodenú budovu ako skutočnú tranzitnú poľnú nemocnicu, v ktorej sa operovalo a amputovali sa končatiny. Podmienky, za ktorých sa to robilo, približovali sa frontovým podmienkam. Povinnosti pre vedenie nášho ústavu nevyplynuli z toho takmer žiadne. Len naše upratovačky ťažko znášali „móresy“ maďarských zdravotníkov. Amputované nohy a ruky hádzali totiž pod schody v budove Ústavu s tým, že upratovačka ústavu sa postará o ich zlikvidovanie. Po nejakom čase sa ich jednotka sťahovala do Brezna či Podbrezovej a nohy s rukami ostávali pod schodmi. Upratovačku to nahnevalo, oborila sa na vojaka, strhla mu rúksak z chrbta a donútila ho nohu a niekoľko rúk zabaliť do voj. plecniaka. Noha bola značne dlhšia a vyčnievala z rúksaka. Pritom kričala, že ak vojenský sanitár s nohami a rukami neurobí poriadok, že ho zastrelí. . .

V mesiaci február 1945 sa do ústavu preniesol škvrnitý týfus, za obeť padlo 13 civilných pacientov (celá jedna izba na prízemí).

Najviac sa chorým na tejto izbe venoval ošetrovateľ pán Tešlar spolu so mnou. Pán Tešlar na škvrnitý týfus ochorel. Ja, ako som už spomínala vo vysokom štádiu tehotenstva, z nepochopiteľných dôvodov som sa nenakazila. Lekár MUDr. Longauer si bol vedomý nebezpečenstva, ktoré mu hrozilo, a preto do postihnutej izby, ba ani na tú chodbu, nevkráčal. Také veľké nebezpečenstvo nám všetkým hrozilo.

Na inom mieste mojich spomienok som sa len okrajovo dotkla ťažkých dní po čiastočnom potlačení SNP, čo nastali pre partizánske jednotky operujúce v tamojších horách. Niekoľkými riadkami sa chcem zmieniť o veľkých ťažkostiach, ktoré Ústav prekonával v zaistovaní potravy pre 80-100 smrteľne usužovaných, hladných ľudí. A napriek tomu sa Ústav stal útočiskom pre ďalšie desiatky vyhľadávaných, vyčerpaných, premrznutých bojovníkov, často bez najpotrebnejšieho šatstva a obuvi, bez obväzového materiálu, bez možnosti ohriať sa a umyť.

Ústav sa ochotne s nimi podelil i o poslednú kôrku chleba (ak pravda bola). Poskytoval posledné oblečenie. Nebolo už takmer postelného prádla, ale odísť bez akejkoľvek i keď nepatrnej pomoci, sme nikomu nedovoľali. Všetko toto bolo spojené s veľkým rizikom, ale na nič sa nehládalo. Nemyslelo sa ani na to, čo sa zje a čo oblečie na druhý deň. Všetko sa podriadilo dobe a jeho významu. Nemci vstupovali do Ústavu vchodom zo západnej strany a partizáni utekali dvermi ku kostolíku. Prezradenie zo strany určitých pacientov bolo veľmi pravdepodobné, veď boli hladní, netrepežliví a podráždení. To, čo som vyššie opísala, sa mohlo diať v mesiaci november, keď sa nepriateľ v osade ešte trvale neusadil.

Možnosť pomoci a poskytnutia stravy sa v decembri 1944 a januári 1945 znížil na najnižšiu možnú mieru a to z dôvodu, že do budovy sa nasťahovali ustupujúce jednotky nepriateľa.

V záujme pravdy musím uviesť i okolnosť, že určití ľudia sa zmocnili finančnej čiastky cca 30 000 korún. Túto sumu som dostala od SNR na krytie výdavkov za potraviny a pod. Obnos som uložila do trezoru v závoде OD a títo, keď evakovali z osady do priestoru Staré Hory, vzali i peniaze SNR. Ústav sa ocitol bez fin. prostriedkov a ťažkosti sa kvôli tomu len zväčšili. Obnos v letných mesiacoch síce vrátili, ale tento čin bol podľa mojej mienky krajne neseťočný, keď v záujme vlastného zabezpečenia uvrhli Ústav s jeho pacientmi na 6 mesiacov do krajne zložitej situácie. . .

Vynakladať úsilie na záchranu životov nešťastných starcov za neuveriteľne ťažkých podmienok som pokladala za neodmysliteľnú súčasť môjho vtedajšieho života. V tomto duchu pracoval a vyvíjal úsilie i kolektív a spoločne sme naše holé životy bez chytráckeho vrhali do veľkého nebezpečenstva.

Opatrovatelia Ladislav Baláž a Štefan Tešlar nepoznali civilnú odpočinok, nepoznali dňa ani noci, pasovali sa s prekážkami. Ich životy viseli často na vlásku. Riziko straty vlastných životov podstupovali do krajnosti. To boli oni, čo vytvárali nite spojov medzi partizánmi a vedením ústavu. Najčastejšie odvážne akcie boli nútení robiť na vlastnú päsť bez vedomia iných. Pán Štefan Tešlar, ako som sa zmienila na inom mieste, ochorel na škvrnitý týfus. Táto zákerná nemoc sa preniesla naňho z vojaka rumunskej armády, keď ho predtým dlhší čas ošetroval. Postihnutý vojak bol odsúdený na smrť. Ani svoji sa ku nemu nepriblížili. Ďalšími spolupracovníkmi boli pani Perinová vychovávateľka, pán Orolin domovník, pani Šimráková za vyd. Tomaniková, pani Cehlárová z Kežmarku s dcérou, a ďalšia pani, ktorej priezvisko, žiaľ, neviem prečítať. Medzi menami o ktorých bolo treba písať, je aj pacient Kurh „pomocník“.

A ako to už býva, v takých časoch má svoje miesto i nečestná hra, obeťou ktorej sa stal náš Ústav a doplatilo na ňu 13 ľudských nevinných životov.

Chcem sa napokon zmieniť o hľavnej kuchárke, pani Vozárovej z Valčovej. Ona mala zásluhu na tom, že z toho mála, alebo lepšie povedané z toho nič, čo som jej mohla dať a často i z toho, čo sama bola nútená pozháňať, dokázala za tých 5 – 6 mesiacov nás ako - tak udržať pri živote. Okrem nás musela myslieť i na tých vyzíabľých, na kost uzimných, často v handrách odetých našich bojovníkov.

Moje úprimné poďakovanie patrí všetkým obeťavým ľuďom, ktorí toto ťažké obdobie prežili spolu s mojou maminou a boli jej nápomocní. Taktiež ďakujem pánovi doc. Ing. Liborovi Vozárovi, CSc, veď vďaka jeho iniciatíve moji rodičia zapísali tieto spomienky a my ich deti a vnúčatá sa môžeme s nimi hlbšie oboznamovať aj po ich smrti. Z rozprávania viem toho veľa, ale po rokoch, keď už rodičia nežijú a my sa nemáme koľko pýtať, mať možnosť si to prečítať, je veľmi veľkou vzácnosťou.

S úctou, vďakou a obdivom Mariana Slezáková, rod. Martincová

.....Vo vŕbe času.....

Z kostola. r. 1945

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2024/11, ročník XX., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, peter.siman@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: OÚ Pohorelá. Vydáva: Obecný úrad v Pohoreleji;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.